

Loven som en Overgængslov, saa maa jeg svare, at jeg ikke kan være tilbøielig dertil, thi jeg troer ikke, at det lader sig gjøre. Enhver Lov er en Overgængslov; dersom Befolkningen ikke kan see det paa denne Lov, dersom den i det Hele taget ikke har det Begreb om Love, at de kun ere gyldige, saalænge de bestaae og at de blive afløste af andre, naar man ikke længere vil have dem, saa vil ikke en saadan Betsregielse kunne bibringe dem noget andet Begreb. Naar fremdeles det ærede Medlem spørger mig, om jeg skulde være tilbøielig til snart, ifald jeg var Rigsdagsmand, at benytte min Forslagsret til at forelægge et andet Lovforslag, saa kan jeg heller ikke sige det i dette Dieblis; jeg troer imidlertid ikke, jeg vilde gjøre det saa meget hurtigt, fordi jeg mener, at enhver Indretning af denne Art bør der slides paa i nogen Tid, førend man gaaer fra den. Det, der kunde meest friste til at blive ved det nærværende Communevæsen, det er maaffee det, at det endnu langtfra ikke har udviklet alle de Midler, som egentlig ligge i det, da det endnu ikke har forstaaet at gjøre Brug af sine egne Kræfter. Jeg er overbevist om, at dersom de Mænd, som lede Communevæsenet, overalt havde vidst de Veie, der kunde gaaes forat benytte og udvikle Communerens Kræfter, saa havde vi havt en ganske anden Gavn af vort Communevæsen; men hidtildags have vi ikke endnu havt den rette Følelse af vor borgerlige Stilling og vor borgerlige Frihed, og derfor have vi hidtildags end ikke kunnet gjøre Brug af Communevæsenet, som det er. Nu kan man maaffee sige mig: lad det saa bestaae, for at man, naar denne Følelse, denne Sandt og Erkjendelse er vaakt, kan komme til at gjøre Brug deraf; jeg svarer: deri ligger netop en af Grundene, hvorfor jeg ønsker en Forandring, fordi nemlig det nærværende Communevæsen har slidt sig ind i et vrangt Spor, saaledes at man med Vanskelighed kan komme til at bruge de Kræfter, der ligge i det. Dette er min Hovedgrund, hvorfor jeg gaaer ind paa det foreliggende Forslag, som jeg ligesaa lidt som Medlemmet for Svendborg Amts 6te Valgfreds (S. A. Hansen) billiger i det Hele, og — jeg kan gjerne sige, ei heller i dets Grundlag; thi jeg for min Deel troer ikke, at vi faae uaf-

hængige Communer, førend vi overlade til dem selv at bestemme deres egentlige Valgsystem. Det er Communerens Hoved-Eiendom, og det er derfor feil at have en almindelig Valglov for Communerne. Saalænge vi have en almindelig Valglov for Communerne, saa ere Communerne ikke Communer i Ordets egentlige Forstand, saa have de ikke Følelsen af den Selvstændighed, de skulle have; men jeg indseer meget godt, at dertil kunne vi ikke komme. Vi have i en for lang Række af Aar været, — for at jeg skal benytte en Sammenligning, jeg hyppig har brugt, — som en Mand, der træktes i en Traad, og som derved bringes til at spille med Arme og Been; det kan vi ikke i en Haandevending komme fra, og saalænge vi ikke kunne det, saa maae vi trække mange Ting paa den samme Lidsse. Saaledes trække vi ogsaa Valgene til Communerne paa samme Lidsse, men samtidigt dermed trække vi ikke Communerens Selvstændigheds Grændse paa samme Lidsse; vi overlade til Communerne at finde Mod og Mandshjerte hos dem selv til at gjøre Grundloven gjældende lidt efter lidt. Ogsaa Communerne kunne ikke nyde og benytte Selvstændigheden paa samme Maade, thi de have ikke indesluttet i sig selv de samme Midler.

Det er mig meget hjært at høre den ærede Indenrigsminister føle den Forskiel, der ligger mellem hans nærværende Stilling og den, han indtog, da han bekjæmpede denne Lov som Landsthingsmand. Jeg holder mig overbevist om, at altsom Forhandlingerne stride længere og længere fremad, saa vil han mere og mere føle denne Forskiel, og føle sig mere og mere opfordret til at følge dette Lovforslag, naar det bliver antaget af Rigsdagen, til dets endelige Bestemmelsessted. Jeg har meget nøie gennemgaaet alle de Indsigelser, som fra hans Side ere blevne gjorte imod det paa et andet Sted, og uden i mindste Maade at nægte deres Betydning, saa forekommer det mig, som de egentlig høre til en heel anden Række af Betragtninger end de, hvor-efter dette Lovforslag skal bedømmes. Dersom den ærede Indenrigsminister saaledes traadte Forslag imøde med et heelt nyt Lovforslag, stattende sig til Principer, som de, han har an-